

DEFEKTLISTA

Eventuella fynd noteras på besiktningsintyget.

Beteckningar:

Kass för avel = kasserad för all avel, enligt gällande djurskyddsregler

Kass = medför kassation, som ett rasvist krav, såvida inte annat anges i rasvisa bestämmelser

1 = fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras

2 = saknar veterinärmedicinsk betydelse

Rapp = skall meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärderingsbeviset.

(Fel som medför kassation samt fel av betydelse skall alltid rapporteras).

FYND	BETECKNING	UNDERSÖKNING
Glosöga (onormalt utstående öga)	2, rapp	
Bettfel (över/underbett)	Kass för avel	Lyft på läppen, titta och känn utmed tandraden. Uppskatta antal mm vid ev fynd. *)
Fång	Kass	Se ev fångränder eller vid rörelser/vändningar
Stora exteriöra avvikelser i benaxlar	Kass för avel	Titta på hästen stillastående, framifrån och bakifrån
Överben	2. Vid överben på skenben-griffelben och ej lednära	Titta på och palpera hästens ben
Uppdrivna kotor utan några ledförändringar	2	Titta på och palpera hästens ben
Ledgallor	Vid behov utredning med bla röntgen av aktuell led	Palpera lederna på hästens ben
Osteochondros	Kass för avel	Röntgen
Strålbenshätta	Kass för avel	Diagnos krävs
Spatt	Kass för avel	Palpera, ev. röntgen. **)
Ringkota	Kass för avel. Verifierad med röntgen	Titta och palpera
Patellaupphakning	Kass för avel	Titta/notera om det visar sig vid lyft av hovar, under rörelse eller vändningar
Patellaluxation	Kass för avel	Palpera bakknät lätt
Subluxation i kronled	2	
Tuppspatt	Kass för avel	Titta under rörelse
Påtagligt vida, platta hovar	Kass för avel	Titta på och under hovarna
Påtagligt små trånga hovar	Kass för avel	Titta på och under hovarna
Bockhov	Kass vid nygodkännande 1 vid förlängt tillstånd	Titta utanpå hovarna
Påtagligt dålig hornkvalitet	Kass för avel	Titta på och under hovarna
Man-&svansskorv med kroniskt förlopp	Kass för avel	Titta och känn på och under mankammen och i svansroten
Klapphingst/kryptorchism	Kass för avel	Känn efter vid testikelkontroll
Testiklar med avvikande storlek	Vid kraftig avvikande storlek 50% Kass för avel mer än 25%, spermaprov	Känn efter vid testikelkontroll
Testikel med lägesfel i pungen	Rapp	Känn efter vid testikelkontroll, kontrollera om den går att rotera i rätt läge
Båda testiklar med lägesfel	Kass om testiklarna ej går att lägesrätta och förblir i rätt läge	Känn efter vid testikelkontroll

Testiklar med kraftig konsistensavvikelse	Kass	Känn efter vid testikelkontroll
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	Rapp spermprov	Känn efter vid testikelkontroll
Pungbråck	Kass för avel	
Pungbråck, traumatisk	Rapp-utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis)	Känn efter vid testikelkontroll
Navelbråck	1	Titta då det kan synas på håll och känn efter
Kvickdrag	Kass yngre hingstar 1 på äldre hingstar (10 år och äldre)	Lyssna vid kontroll med stetoskop av hjärta och lungfält
Struppipning	Kass för avel	Lyssna vid kontroll med stetoskop av hjärta och lungfält. (***)
Lynnesfel	Kass	Om hästen uppvisar gravt dåligt temperament

*) Dock accepteras mindre över/under bett, dvs då framtändernas tuggytor möts till en del.

Flera undersökningstillfällen erfordras vid gränsfall.

**) Rapp. För äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnosticerad spatt

***) Biljud vid bruksprov ska utredas på klinik.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt enligt defektlistan

Recessivt – rapp

Dominant - kassation

För att använda hingst som är bärare av ett recessivt anlag gäller följande:

Stoet måste testas för anlaget och ej vara bärare om det inte genom ras eller härstamning går att utesluta att hon skulle kunna bära på anlaget. Det är sedan 50% risk att avkomman ärver anlaget.

Welshpartbred (raskod 87) rekommenderas starkt att testas mot de rasrelaterade sjukdomar som kan finnas i de raser som ingår.

Förekommer defekt av betydelse, rapporterad efter ordinarie licensiering, kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas.

För äldre hingstar gäller att hänsyn skall tagas till ålder och utförda prestationer.

Fertilitetskrav = ej under 40 % dräktighet (15 ston eller fler betäckta). Lägre dräktighetsprocent föranleder utredning med bl. a spermavtagning.

ÄRFTLIGA SJUKDOMAR (källa SLU Uppsala)

CA (Equine Cerebellar Abiotrophy)

CA är en autosomal recessiv sjukdom som främst drabbar arabiska fullblod. Det är en neurologisk sjukdom som orsakar död av neuroner i lillhjärnan. Fölen verkar normala vid födseln, men utvecklar tidigt symptom som huvudskakningar och balansstörningar. Det finns idag inget botemedel mot sjukdomen.

För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

WFFS (Warmblood Fragile Foal Syndrome)

WFFS är en autosomal recessiv sjukdom. För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

Hos föl med WFFS ses kliniska symptom som exempelvis extremt skör hud som spricker sönder, övriga leder och ödem. Föl med WFFS dör eller avlivs kort efter födseln. Det finns också en misstanke om att drabbade foster resorberas eller kastas innan de är fullgångna. WFFS-mutationen är spridd i de flesta varmbloodraser och har rapporterats även i andra raser som till exempel engelska fullblod och knabstruper. Liknande symptom har även registrerats hos kallblod, arab- och quarterhästar men beror troligen på mutationer i andra gener som påverkar bildningen av bindväv.

Skeletal Atavism™ – Krumma föl

Shetlandsponnyer kan ibland födas med missbildade ben, så kallade "krumma föl". Benämningen "krumma föl" kommer av att sjukdomen leder till en onormal böjning av benen på fölen. Drabbade föl utvecklar oftast så pass kraftiga felställningar av benen att de måste avlivas.

Forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet och Uppsala universitet har tillsammans med tre utländska forskargrupper tagit fram ett genetiskt test som kan hjälpa uppfödare att identifiera bärare och därmed förhindra att missbildade föl föds. Detta DNA-test finns nu tillgängligt för den som vill testa sina hästar. För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom på sjukdomen.

SCID (Severe Combined Immunodeficiency)

SCID är en autosomal recessiv sjukdom som drabbar arabiska fullbod (samt arabkorsningar). Drabbade föl föds utan immunförsvar och dör i ung ålder av infektioner, oftast inom 4-6 månader.

För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

OLWS (Overo Lethal White Syndrome)

OLWS är en autosomal recessiv genetisk defekt associerad till färgen frame-overo men som även har påvisats hos tobiano/overo-skäckar samt helfärgade hästar. Drabbade föl föds till synes helt normala, men med en vit eller nästan vit hårrem och blå ögon. De har dock en dysfunktionell grovtarm och visar bara några timmar efter födseln tecken på kolik. Fölen dör av sig själva inom något dygn, men eftersom sjukdomen är mycket smärtsam avlivas de så snart de har diagnosticerats.

För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

Myotoni (Kongenital myotoni)

Kongenital myotoni är en autosomal recessiv sjukdom som drabbar New Forest. Sjukdomen medför att musklerna slappnar av långsammare än normalt och blir stela när de ansträngs efter vila.

För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

HWSD (Hoof Wall Separation Disease)

HWSD är en autosomal recessiv sjukdom som drabbar Connemara. Drabbade föl föds med en försvagad hov vägg vilket leder till hovväggsavlossning. Sjukdomen orsakar svår smärta och då det inte finns något botemedel leder den oftast till avlivning. För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

PSSM1 (Polysaccharide Storage Myopathy)

PSSM1 är en autosomal dominant muskelsjukdom som drabbar flera raser. På grund av en onormal glykogenlagring i musklerna uppvisar drabbade hästar symptom så som korsförflamning, rörelsestörningar, muskelstelhet och svettningar. Då anlaget är dominant räcker det med ett anlag för att hästen ska uppvisa symptom.

MCOA (Multiple Congenital Ocular Anomalies)/Silveranlag

Ögonsjukdomen MCOA och färgen silver orsakas av samma genförändring. Anlaget orsakar flera olika typer av missbildningar i ögat. Graden av förändring påverkas av om hästen är heterozygot (ett anlag) eller homozygot (dubbelt anlag). Heterozygota för mutationen uppvisar nästan alltid en mildare form av sjukdomen medan de som är homozygota för silveranlaget är värre drabbade med kraftig synnedsättning eller blindhet. Vissa färger (t.ex. fux) avslöjar inte om en häst är bärare av silveranlaget, då silverfärgen endast uttrycks på svart pigment.

HYPP (Hyperkalemic Periodic Paralysis)

Hypp är en muskelsjukdom med dominant nedärvning som drabbar Quarter. Hästar med HYPP är överkänsliga mot kalium. Blir kaliumnivåerna i blodet för höga kan hästen uppvisa symptom som kramper och förflamning vilket kan leda till hjärtstillestånd. Då anlaget är dominant räcker det med ett anlag för att hästen ska uppvisa symptom.

LFS (Lavender Foal Syndrome)

LFS är en autosomal recessiv sjukdom som drabbar arabiska fullblod (samt arabkorsningar). Föl med LFS föds svaga, med svårigheter att resa sig och uppvisar krampliknande anfall där ben, nacke och rygg sträcks ut. De har typiskt sett en utspädd pälsfärg. Fölen dör eller får avlivas kort efter födseln då det inte finns något botemedel. För att drabbas av sjukdomen krävs att hästen har dubbel uppsättning av anlaget. Anlagsbärare visar inga symptom.

Genetiska tester utförs av Husdjursgenetiska laboratoriet, se hemsidan

<https://www.slu.se/institutioner/husdjurens-biovetenskaper/hgenlabtest/hast1>